

Valtuustoaloite kunnan virallisten kielten järjestyksestä viestinnässä

Kunnanhallitus 09.12.2024 § 238

Valmistelija

Viestintä- ja yhteistoimintapäällikkö

Kokoomuksen valtuustoryhmä jätti valtuustossa 14.11.2024 oheisen aloitteen. Aloitteessa esitetään, että Inarin kunnassa tehdään päätös viestintää koskien neljän kielen järjestyksestä siten, että aiemmin voimassa ollut linjaus ohjeistetaan virallisesti. Aloitteen tekijöiden mukaan linjaus on ollut suomen kieli, inarinsaame, koltansaame ja pohjoissaame. Aiemmin tuolla linjauksella haluttiin vahvistaa pienten kielten inarinsaamen ja koltansaamen asemaa (positiivinen erityiskohtelu).

Aloitteen mukaan saamen kielilain ollessa voimassa kielten järjestys on ollut sattumanvarainen mm. verkkosivuilla, kyltityksissä, viestinnässä ja lehti-ilmoituksissa. Aloitteen tekijät toteavat, että erityisesti uudisrakentamisen ja peruskorjausten yhteydessä asiaan tulee kiinnittää huomiota. Ohjeistuksella myös saamen kielten erottaminen helpottuu ja selkiytyy.

Inarin kunnassa saamen kielten järjestys on vuonna 2007 valitussa visuaalisessa ilmeessä sama kuin aloitteen mukainen esitys eli suomi, inarinsaame, koltansaame ja pohjoissaame. Muuta päätöstä kielten järjestyksestä ei ole tiedossa, mutta asiasta on keskusteltu ja visuaalisen ilmeen uudistamisen kohdalla tietoisesti päätetty kielten järjestys.

Kunnan viestinnässä olisi hyvä noudattaa yhtenäistä linjausta kaikkialla kunnan alueella silloin kun käytetään kaikkia neljää virallista kieltä. Keskeiset saamelaisoimijat, joiden toiminta-alue on saamelaisalue tai laajempi kuten Saamelaiskäräjät, Saamelaisalueen koulutuskeskus, Siida ja Lapin hyvinvointialue vaikuttavat valinneen saamen kielten järjestykseksi pohjoissaame, inarinsaame ja koltansaame.

Inarin kunta on Suomen ainoa kunta, jossa suomen lisäksi kaikilla kolmella saamen kielellä on virallinen asema ja jossa kaikkia saamen kieliä käytetään.

Saamen kielten käyttö eri puolilla kuntaa on erilainen. Tätä selittää mm. Inarin kunnan asutushistoria ja kielten asema eri aikakausina. Virallisia maantieteellisiä kielirajoja ei ole piirretty.

Saamen kielilaissa saamen kielellä tarkoitetaan kaikkia kolmea saamen kieltä. Inarin kunta voi omassa viestinnässään tuoda esiin pienempien kielten erityistä asemaa käyttämällä järjestyksenä suomi, inarinsaame, koltansaame ja pohjoissaame. Tämä on myös saamen kielten aakkosjärjestys suomeksi ja siten helppo muistaa. Linjaus olisi sama kaikkialla kunnassa.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Tommi Kasurinen

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää, että

1. jatkossa Inarin kunnassa noudatetaan yhtenäistä linjausta kaikkialla kunnassa silloin, kun käytetään kaikki neljää virallista kieltä. Inarin kunnan viestinnän kielten järjestys on suomi, inarinsaame, koltansaame ja pohjoissaame
2. ohjeistus koskee myös kiinteistöjen kyltityksiä ja tarroituksia tms. ja kielten järjestystä muutetaan ohjeistuksen mukaiseksi niiltä osin kuin se on toteutettavissa nyt tai vaihtoehtoisesti kun kyltityksiä/tarroituksia seuraavan kerran uusitaan

3. toimialat kartoittavat kielten järjestyksen oman toimialan viestinnässä ja toimialan rakennuksissa ja tekevät em. muutokset.

Päätös

Kunnanhallitus päätti yksimielisesti palauttaa asian valmisteluun.

Toimeksi: viestintä- ja yhteistoimintapäällikkö
Tiedoksi: Kokoomuksen valtuustoryhmä
Lisätietoja: viestintä- ja yhteistoimintapäällikkö Anne-Marie Kalla,
puh. 040 723 0697, anne-marie.kalla@inari.fi

Kunnanhallitus 03.02.2025 § 15
517/00.04.03/2024

Valmistelija

Viestintä- ja yhteistoimintapäällikkö

Inarin kunta on Suomen ainoa kunta, jossa suomen lisäksi kaikilla kolmella saamen kielellä on virallinen asema. Näiden kielten käyttö virallisissa yhteyksissä, kuten kuulutuksissa, ilmoituksissa ja verkkosivuilla, varmistaa, että kaikki kuntalaiset saavat tietoa omalla äidinkielellään. Tämä edistää tasa-arvoa ja osallisuutta. Aiempaan valmistelutekstiin tarkennuksena voidaan todeta, että kolttalaki määrittää kolttien asutusalueen. Lain tarkoitus on mm. kolttakulttuurin edistäminen.

Inarin kunnan visuaalisessa ilmeessä ja logossa kielten järjestys on suomi, inarinsaame, koltansaame ja pohjoissaame. Inarin kunta voi omassa viestinnässään tuoda esiin pienempien kielten erityistä asemaa käyttämällä tätä järjestystä pääsääntöisesti.

Ohjeen soveltaminen myös kiinteistöjen kyltteihin ja tarroihin varmistaa, että kielten järjestys on yhdenmukainen kaikkialla kunnassa. Tämä lisää selkeyttä ja johdonmukaisuutta viestinnässä.

Joissain tilanteissa tai jonkun yksittäisen alueen viestinnässä voidaan poiketa pääsääntöisestä kielten järjestyksestä ja käytettävistä kielistä, esimerkiksi koltansaamenkielisellä Sevettijärven alueella, jossa varhaiskasvatuksessa ja kouluopetuksessa koltansaamen kielellä on merkittävä asema. Joustavuus on tärkeää, jotta viestintä on tarkoituksenmukaista ja huomioi paikalliset tarpeet.

Toimialoilla on velvollisuus tarkistaa ja tarvittaessa muuttaa kielten järjestystä omassa viestinnässään sekä varmistaa, että ohjeistus toteutuu käytännössä.

Vapaamuotoisessa viestinnässä mm. sosiaalisessa mediassa ja esimerkiksi saamelaisten kansallispäivän ja saamen kielten viikon viestinnässä voidaan poiketa kielten järjestyksestä tai käyttää vain yhtä saamen kieltä. Julkaisija voi päättää kielten järjestyksestä. Tämä mahdollistaa myös viestinnän viestijän osaamalla saamen kielellä, kun käännöksiä ei ole heti saatavissa ja viestinnän kohdentamisen tehokkaasti eri tilanteissa.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Tommi Kasurinen

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää, että

1. Inarin kunnassa käytetään neljää virallista kieltä (suomi, inarinsaame, koltansaame ja pohjoissaame) virallisissa yhteyksissä, kuten kuulutuksissa, ilmoituksissa ja verkkosivuilla. Kielten järjestys on suomi, inarinsaame, koltansaame ja pohjoissaame.
2. ohjeistus koskee myös kiinteistöjen kylttejä ja tarroja.

3. toimialajohtaja voi päättää poiketa kielten järjestyksestä ja käytettävistä kielistä mikäli se on tarkoituksenmukaista, esimerkiksi koltansaamenkielisellä Sevettijärven alueella.

4. toimialat tarkistavat kielten järjestyksen omassa viestinnässään ja kiinteistöissään ja tekevät tarvittavat muutokset.

5. vapaamuotoisessa viestinnässä voidaan poiketa kielten järjestyksestä tai käyttää vain yhtä saamen kieltä. Ilmoituksen julkaisija voi päättää kielistä ja niiden järjestyksestä.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Kunnanjohtajan

muutettu päätösehdotus: Lisätään päätösehdotukseen

6. kunnanhallitus päättää todeta aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti kunnanjohtajan muutetun päätösehdotuksen.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän pykälän osalta kokouksessa.

Tiedoksi: Kokoomuksen valtuustoryhmä, toimialajohtajat

Lisätietoja: viestintä- ja yhteistoimintapäällikkö Anne-Marie Kalla,
puh. 040 723 0697, anne-marie.kalla@inari.fi
